

PER MAIL VERZONDEN

Datum : 14 december 2021
Ons kenmerk : 211214
Onderwerp : **Gevolgen inwerkingtreding Wtza voor zorgboerderijen**

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Geachte heer Van Koesveld,

LTO Nederland heeft al jaren een nauwe samenwerking met de Federatie Landbouw en Zorg (FLZ) betreffende de belangenbehartiging voor de zorglandbouw. Wij zijn blij met de rol die de FLZ speelt in de ontwikkeling en professionalisering van deze sector, die inmiddels een belangrijke rol speelt binnen zowel de landbouw als de zorg. Wij zijn door de FLZ geïnformeerd over de invoering per 1 januari 2022 van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza), waaraan ook zorgboerderijen zullen moeten gaan voldoen. Ook hebben wij vernomen dat de FLZ met uw ministerie in overleg is getreden over de gevolgen van de inwerkingtreding van de Wtza voor de 1.250 zorgboerderijen die ons land telt. Wij zijn blij met de inzet en constructieve rol van de FLZ.

LTO Nederland staat – evenals de FLZ – volledig achter de strekking van de Wtza: het bieden van transparantie over de besteding van (publieke) zorggeleden. Echter, nu de exacte uitwerking van de Wtza duidelijk wordt maken wij ons grote zorgen over de gevolgen hiervan voor de zorgboerderijen. Wij vernemen van een flink deel van onze zorgboeren dat de invoering van de Wtza hen zwaar op de maag ligt. Niet het bieden van transparantie over de besteding van publieke middelen, wél de gedwongen transparantie over de gehele bedrijfsvoering.

Inherent aan de aard van zorgboerderijen kennen zij gemengde bedrijfsactiviteiten: naast zorg ook landbouw en vaak ook andere multifunctionele landbouwactiviteiten zoals een boerderijwinkel of recreatie. Dit is de kracht van de zorglandbouw. Als enige binnen de zorg steunt de zorglandbouw echt op meerdere poten. De Wtza maakt dat veel zorgboerderijen ál hun financiële bedrijfsgegevens openbaar zullen moeten gaan maken, ook van de niet-zorgonderdelen van hun bedrijf. Dit brengt niet alleen veel meer werk en kosten met zich mee. Deze gegevens beschouwen wij als bedrijfsgevoelige informatie en wij vrezen dan ook dat onze zorgboeren hier in hun landbouw- en andere bedrijfsactiviteiten concurrentienadeel van zullen ondervinden. Dit vinden wij buitenproportioneel, onredelijk en oneigenlijk. Wij maken dan ook bezwaar tegen dit element van de Wtza. De sector is graag bereid de zorg financieel volledig te verantwoorden, maar zou graag een vorm vinden waarin de financiële verantwoording daartoe beperkt blijft.

Ons bezwaar spitst zich vooral toe op de gevolgen voor zorgboerderijen waar de zorg maar een beperkt deel uitmaakt van het gehele bedrijf. Binnen en buiten de sector worden deze zorgboerderijen juist vaak gekenschetst als 'pareltjes'. Onze collega's zien zich nu voor een grote opgave en een belangrijke keuze gesteld. We zouden willen zeggen: alweer, na alle toegenomen regeldruk van de afgelopen jaren én juist nu, met de heftige gevolgen die corona en de corona-maatregelen heeft, ook voor de zorglandbouw. Dit zal een drempel gaan opwerpen voor de verdere ontwikkeling van de zorglandbouw en de maatschappelijke verbreding van de landbouw.

Er bestaat grote onduidelijkheid bij zorgboeren en -boerinnen over de consequenties van de Wtza voor hun hele bedrijf en hoe ze hiermee om te gaan. Zo kent een deel van de agrarische bedrijven vanwege de aard van hun productie een zogenaamd 'gebroken boekjaar, van april tot

april. Diverse accountants adviseren zorgboeren momenteel om hun bedrijf op korte termijn juridisch te splitsen. Het is niet duidelijk of dit nodig is en of het een oplossing biedt. Wat wel duidelijk is dat dit forse (eenmalige en terugkerende) kosten met zich mee zou brengen. Wij zouden een noodgedwongen opsplitsing van zorgboerderijen in aparte juridische eenheden erg betreuren. Het loskoppelen van de zorg van de landbouw haalt de kern uit de zorglandbouw.

De invoering van de Wtza zal ertoe leiden dat zorgboeren zich gaan bezinnen op de directe toekomst van hun zorgboerderij. Wij krijgen tal van signalen dat vooral de relatief kleine zorgboerderijen overwegen om op korte termijn hun zorgboerderij te beëindigen, vanwege de financiële consequentie en de concurrentiele nadelen voor hun overige bedrijfsonderdelen van de Wtza. Het zal leiden tot een verschraling van het aanbod. Andere ondernemers zullen zich genooddaakt voelen de schaal van hun zorgboerderij te vergroten, hoewel ze dit eigenlijk niet willen omdat juist het kleinschalige karakter van de zorglandbouw zo gewaardeerd wordt. Dit kan niet de bedoeling zijn.

Wij willen graag samen met de FLZ op korte termijn met u in overleg. Wij willen u verzoeken een aantal zaken rondom in invoering van de Wtza en uitwerking ervan voor zorgboerderijen te heroverwegen en te komen tot een maatwerkoplossing voor deze sector. Wij vragen u andere bedrijfsonderdelen uit te zonderen van de verplichte openbaarheid van financiële gegevens en/of een drempel te hanteren waaronder zorgboerderijen zijn vrijgesteld van het openbaar publiceren. Gezien de korte termijn waarop de Wtza ingaat verzoeken wij u daarnaast om een overgangstermijn van een jaar te hanteren voor zorgboerderijen en andere kleinschalige zorgaanbieders. Dit zodat er in 2022 nader onderzoek kan plaatsvinden hoe de negatieve gevolgen van de invoering van de wet voor zorgboerderijen kunnen worden beperkt.

Met vriendelijke groet,

Sjaak v.d. Tak
Voorzitter LTO Nederland

Arjan Monteny
Voorzitter LTO Nederland Multifunctionele Landbouw